

כל כנויי פרק ראשון נדרים

כב א מיי פ"ג מה' נדרים ל' כו ופי' מה' מירות הלכה י' טו"ע י"ד סו"ן ר' פני' ז':

תורה אור השלם
1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש או אישה כי יפלא לגדר נדר יצא להזכיר לנדר
במדבר ו' ב

מוסף רש"י

שלא מעל אדם בעולתו. שלא היה אדם בין הקדשה למשעיה שבלו זה ליד מעילה (פסחים טו.). תלתיים. לשון תלויים (מח"ס ה' י"א). בבבואה. דמות קלמרי פנים (תוס' פ"ג). ופחו עלי יצרי. ומהר עלי יצרי והצוה ליד הכהן (נדר ד.)

תוספות

והא קתני בנדרתם. תימה מנפיה דמתני' חייבא ליה דקתני מנדתם ודרי קתני נדר ויל דלון יצ' ולשון יתא הכל: בהלל חוקן שבבאיין בעויה. וז"ל אחמי היכי קרי ליה נדנת כשרים ה' ליכא שריפתא כ"א הלל כשהבנתה בעויה ומתני' משמע ככל ענין ועוד דהא תיגה נדרי קרבן אכל נדרי קדוש כגון שאומר כבר עליו התם לא שייך טעם זה ואומר קרבן אלו ע"ד דכשרים מתנדבים בשם נד בעויה גם חון לעויה ימי תפיס שפיר הדרגה בלשון זה ואף על גב דכשרים לא מתנדבים כ"ג אכל נדרי כשרים לא הוו כלל בשום נד אף כשהוא בעויה נמי איכא חייב בשמא שמה תמות ויהא חייב בשמא חמתי ואחי לדי תקלה דכל תאחר הלך נדרי כשרים לא אמר כלום: בשון תודין נודרין. מוה"ל לשון ומהא על הראשונות כלומר כשהן תודין בעונותיהם ודוארין מן הסודין נודרין להגן מן הסודין ושכירים עליהם ימי טומאה מתחטטין:

כי קאמר ר"מ צנדה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא צנדרים ולא צנדה: והקני נדבוסם נדר צנויר ובקרבן דלמלא שהכשרים נודרים והיכי מצינ לאוקמי כ"מ: ומסללינן טני נד. ופירשו רבותי דהך קושא דבין הוא דהוה מני לאקשוי לה גופא דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים נודרין מדקתני כנדרים כשרים לא אמר כלום וזמר הכי קתני נדר אלא דמעיקרא דייק מתני' גופא דמפליג בין נדר לנדבה מני וזמר דלוקי לה כ"מ דייקנן היכי קתני נדר. ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא אי לא מוקמינן לה כ' מאיר מצינן לפרושי נדר של כשרים מתוך שהוא צרלן גמור וכשר הדבר לעשות כן נדבה מקרי ואע"ג דאי אמרינן הכי לא שמעינן ליה לתנא דמפליג בין נדר לנדבה ולעיל אמרי' בפשיטות מאן תנא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דקושטא דמילתא היא אכל הש"ס גופיה דמי לה לאידך גיסא ולומר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתירא מתני' שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שאין הנדר ראוי לכשרים אי אפשר שיקרא נדבה: נדבה נמי דלמא אחי זה לודי תקלה. דאע"ג דלמא חזי וז' דלמא פשע ומאחר להציא יותר משלש רגלים: כהנא פוקן. אס אמר על בהמה המונחת בעויה כנדבת כשרים נדר בקרבן שהרי כשרים מציאין בהמתן לעוה"ק ומקדישין אותה כדרך שהיה נוהג הלל חוקן: מציאה חולין לעוה"ק. לאו בעויה ממש שאסור להציא חולין לעוה"ק אלא צפתה העוה"ק: נדבה דגוירוס מאי איכא למימר. כלומר היאך כשרים מתנדבין נזירות והא אית להו למיחש דלמא אחו לודי תקלה: ה"ג כשמעון הדדיק ולא גרסי' סבר לה. והכי פירושא דכל שנדר מתוך ענין זה כל כך כוונתו רצויה דליכא למיחש לבא לודי תקלה: אשם נזיר טמא. שהתחיל למנות ונטמא

כי קאמר ר"מ צנדה. אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אכל צנדה לא אמר. והיינו מתני' דקתני כנדבתם לכשרין נדרי בלשון נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו'. דמשמע דבלשון נדר קאמר: דכי אמר בל' נדר הכי עלי קרבן אחי זה לודי תקלה דעבר משום כל תאחר: נדבה נמי. כי אמר הכי זו קרבן אחי זה לודי תקלה לודי גזיה ועבודה א' אכל צנל צנל תאחר לא דכל היכא דליתא צי גוז דרמנתא איתא: ופסלל. מתני' דקתני נדבה מותר כגון דעביד כהלל דמקדישה בעויה דמו לא אחי זה לודי מעילה: נדבה דגוירוס מאי איכא למימר. היכי עביד דלא לימי לודי תקלה דקתני נדב צנויר דמותר לכשרים מתנדבים צנוירות: סבר לה כשמעון הדדיק. דמזיר לשם שמים כאותו שאל לפני שמעון הדדיק: לא אכלתי אשם נזיר טמא. דנזיר שמיטתא מציא אשם ואח"כ מונה ימי נזירות אחר ומאחרו אשם לא אכל. וטעמא מפרש לקמן: נדב לפני אדם אחד. שאל להקריב קרבן מזירותו ולגלגל שערו: ופחו יצרי עלי. מתוך שראיתי צמים צורתי כל כך נהא נתגבר עלי יצרי ובקש להציא לודי מעשים רעים לטורדני מן העולם: אמרסי לו. כך אמר בעצמו: עליך הכתוב אומר איש כי יפלא כו'. דהיינו לה' לשם שמים: דאסי על חטא. שטימא עכמו וכיון דאחי על חטא הוא א"כ לא בעי למיכל שום קרבן חטאת. אלא היינו טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: כשהן סוהין. מתפחדים כמו ופחדת לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמינן ומהיה. כשהן כושפין נודרין שאינן נודרים לשם שמים אלא לשם כעס מנזרין עצמן: וכשהן מטמאין. דאמתא טומאה וסמרי להנהו יומי מזירות ובעו למימני יומי מזירות אחר וריצה עליהן ימי טומאה דשמא מיטמא פשע אחרת ובעי למיסקת כל הני יומי מזירות ומתחרטין בעצמן שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות לש"ס ומנלאו מציאין חולין לעוה"ק ומנלאו נזיר טהור. דלמנא מתחרט על מזירות ומנלא מציא חולין לעוה"ק: צנויר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמא ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט. ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד במזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה קודם שנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדר ולא מתחרט כל היכא דלא נטמא: אפילו

כי קא"ר מאיר בנדר בנדרה לא קאמר והא קתני כנדבותם נדר צנויר ובקרבן תני נדב צנויר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא אחי זה לודי תקלה נדבה נמי לא דלמא אחי זה לודי תקלה כהלל חוקן דתניא אמרו על הילל חוקן שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין לעוה"ק ומקדישה וסומך עליה ושוהמה הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתי שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדרות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הגאה אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחו עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך אירבו נזויר נזירות בישראל עליך הכתוב אומר יאיש כי יפלא לנדר נדר נזיר להזכיר לה מתקף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר טמא דלא אכל דאחי על חטא כל אשמות נמי לא ליכול דעל חטא אתו א"ל ר' יונה היינו טעמא כשהן תודין נזורין וכשהן מטמאין ורבינ עליהן ימי נזירות מתחרטין בהן ונמצאו מביאין חולין לעוה"ק והכי אפילו נזיר טהור נמי נזיר טהור לא דאמורי אמיר נפשיה דיכול לנדר ואיבעית אימא אפילו

כי קאמר ר"מ צנדה. אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אכל צנדה לא אמר. והיינו מתני' דקתני כנדבתם לכשרין נדרי בלשון נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו'. דמשמע דבלשון נדר קאמר: דכי אמר בל' נדר הכי עלי קרבן אחי זה לודי תקלה דעבר משום כל תאחר: נדבה נמי. כי אמר הכי זו קרבן אחי זה לודי תקלה לודי גזיה ועבודה א' אכל צנל צנל תאחר לא דכל היכא דליתא צי גוז דרמנתא איתא: ופסלל. מתני' דקתני נדבה מותר כגון דעביד כהלל דמקדישה בעויה דמו לא אחי זה לודי מעילה: נדבה דגוירוס מאי איכא למימר. היכי עביד דלא לימי לודי תקלה דקתני נדב צנויר דמותר לכשרים מתנדבים צנוירות: סבר לה כשמעון הדדיק. דמזיר לשם שמים כאותו שאל לפני שמעון הדדיק: לא אכלתי אשם נזיר טמא. דנזיר שמיטתא מציא אשם ואח"כ מונה ימי נזירות אחר ומאחרו אשם לא אכל. וטעמא מפרש לקמן: נדב לפני אדם אחד. שאל להקריב קרבן מזירותו ולגלגל שערו: ופחו יצרי עלי. מתוך שראיתי צמים צורתי כל כך נהא נתגבר עלי יצרי ובקש להציא לודי מעשים רעים לטורדני מן העולם: אמרסי לו. כך אמר בעצמו: עליך הכתוב אומר איש כי יפלא כו'. דהיינו לה' לשם שמים: דאסי על חטא. שטימא עכמו וכיון דאחי על חטא הוא א"כ לא בעי למיכל שום קרבן חטאת. אלא היינו טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: כשהן סוהין. מתפחדים כמו ופחדת לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמינן ומהיה. כשהן כושפין נודרין שאינן נודרים לשם שמים אלא לשם כעס מנזרין עצמן: וכשהן מטמאין. דאמתא טומאה וסמרי להנהו יומי מזירות ובעו למימני יומי מזירות אחר וריצה עליהן ימי טומאה דשמא מיטמא פשע אחרת ובעי למיסקת כל הני יומי מזירות ומתחרטין בעצמן שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות לש"ס ומנלאו מציאין חולין לעוה"ק ומנלאו נזיר טהור. דלמנא מתחרט על מזירות ומנלא מציא חולין לעוה"ק: צנויר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמא ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט. ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד במזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה קודם שנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדר ולא מתחרט כל היכא דלא נטמא: אפילו

א) [פסחים טו.:]. ב) נזיר ד: [תוספתא ט"ד]. ג) [מנחות ק"א]. ד) [בבבא ש"ט].

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"י כי קאמר ר' מאיר אסור בנדר בלשון:

הגהות מור"ב

רנשבוג
א) רש"י ד"ה נדבה נמי ו' אכל צנל תאחר לא ו' יצ' כטוילא קמיתא ד"ה דף ד איתא להדיא דלף נדבה עובד צנל תאחר. וכבר הרגיש בזה בשו"ת פנים תליות ח"א סי' נט. ובשנות יעקב ח"ב סי' ג יעושה מה שמעלה:

פירוש הרא"ש

כי קאמר ר"מ צנדה. אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אכל צנדה לא אמר. והיינו מתני' דקתני כנדבתם לכשרין נדרי בלשון נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו'. דמשמע דבלשון נדר קאמר: דכי אמר בל' נדר הכי עלי קרבן אחי זה לודי תקלה דעבר משום כל תאחר: נדבה נמי. כי אמר הכי זו קרבן אחי זה לודי תקלה לודי גזיה ועבודה א' אכל צנל צנל תאחר לא דכל היכא דליתא צי גוז דרמנתא איתא: ופסלל. מתני' דקתני נדבה מותר כגון דעביד כהלל דמקדישה בעויה דמו לא אחי זה לודי מעילה: נדבה דגוירוס מאי איכא למימר. היכי עביד דלא לימי לודי תקלה דקתני נדב צנויר דמותר לכשרים מתנדבים צנוירות: סבר לה כשמעון הדדיק. דמזיר לשם שמים כאותו שאל לפני שמעון הדדיק: לא אכלתי אשם נזיר טמא. דנזיר שמיטתא מציא אשם ואח"כ מונה ימי נזירות אחר ומאחרו אשם לא אכל. וטעמא מפרש לקמן: נדב לפני אדם אחד. שאל להקריב קרבן מזירותו ולגלגל שערו: ופחו יצרי עלי. מתוך שראיתי צמים צורתי כל כך נהא נתגבר עלי יצרי ובקש להציא לודי מעשים רעים לטורדני מן העולם: אמרסי לו. כך אמר בעצמו: עליך הכתוב אומר איש כי יפלא כו'. דהיינו לה' לשם שמים: דאסי על חטא. שטימא עכמו וכיון דאחי על חטא הוא א"כ לא בעי למיכל שום קרבן חטאת. אלא היינו טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: כשהן סוהין. מתפחדים כמו ופחדת לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמינן ומהיה. כשהן כושפין נודרין שאינן נודרים לשם שמים אלא לשם כעס מנזרין עצמן: וכשהן מטמאין. דאמתא טומאה וסמרי להנהו יומי מזירות ובעו למימני יומי מזירות אחר וריצה עליהן ימי טומאה דשמא מיטמא פשע אחרת ובעי למיסקת כל הני יומי מזירות ומתחרטין בעצמן שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות לש"ס ומנלאו מציאין חולין לעוה"ק ומנלאו נזיר טהור. דלמנא מתחרט על מזירות ומנלא מציא חולין לעוה"ק: צנויר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמא ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט. ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד במזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה קודם שנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדר ולא מתחרט כל היכא דלא נטמא: אפילו

דנזירין אינו נעקר נחטתו אלא על ידי התרת חכם אלא כעין חולין בעוה"ק וה"ה נמי דלא הוה אכל קרבנותיו שהציא אחר שמה נזירות טהרה דכיון שנתחרט בעומתו הוה כאלו נעקר נדרו ואף קרבנות סוף נזירות הם כחולין בעוה"ק אלא נקט אשם דפסיקא ליה לפי שאין נזיר טהור מציא אשם אכל זה שהיה לדיק גמור הוא קום ליה ביה שלא נתחרט בנזירין ימי טומאה: תני נזיר. ואע"ג דבנקבא כתיב מזור נדבה נמי קרי מדור דלאו אורחיה דקרא למימר מדור:

